

XALQARO HAMKORLIK TAJRIBALARINI ÖRGANISHDA SINGAPUR
TA'LIMI VA UNING PEDAGOGIK ISTIQBOLLARI TAHLILI

Asadova Ruxsara Ergash qizi

Surxandaryo viloyat Pedagogik mahorat markazi pedagogika,
psixologiya va ta'lim texnologiyalari kafedrası
pedagogika va psixologiya fani o'qituvchisi.

Tadqiqot maqsadi

Ushbu tadqiqotning maqsadi — Singapur ta'lim tizimi tajribasini xalqaro hamkorlik nuqtayi nazaridan o'rganish, uning muvaffaqiyat omillarini tahlil qilish hamda ushbu tajribani O'zbekiston ta'lim tizimida qo'llash imkoniyatlarini aniqlashdan iborat. Tadqiqot jarayonida Singapurdagi ta'lim siyosatining asosiy tamoyillari, pedagogik yondashuvlari va innovatsion metodlari o'rganilib, ularning O'zbekiston sharoitiga mos istiqbollari baholanadi.

Tadqiqot materiali va usullari

Ushbu tadqiqotning materiali sifatida Singapur ta'lim tizimining davlat siyosati, ta'lim islohotlari strategiyasi, o'qituvchilar malakasini oshirish tizimi, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish amaliyoti hamda xalqaro ta'lim baholash dasturlari — PISA, TIMSS, va PIRLS natijalari tanlab olindi. Shuningdek, Singapur Ta'lim vazirligi, Milliy ta'lim instituti (NIE), Jahon banki, UNESCO va OECD tomonidan e'lon qilingan ilmiy tahliliy ma'lumotlar, xalqaro konferensiya materiallari va nufuzli ilmiy jurnallarda chop etilgan maqolalar tahlil uchun asosiy manba sifatida qo'llanildi. Tadqiqotda kompleks ilmiy yondashuv qo'llanilib, taqqoslama-pedagogik tahlil, sotsiopedagogik kuzatuv, ilmiy-nazariy umumlashtirish, kontent-tahlil hamda ekspert-intervyu usullari asosida ish olib borildi. Bu usullar Singapur ta'lim tizimining zamonaviy rivojlanish yo'nalishlarini aniqlash, ularni O'zbekiston ta'lim siyosati bilan qiyoslash va milliy sharoitga mos innovatsion modelni taklif etish imkonini berdi. Tadqiqot jarayonida, xususan, Singapurda ta'lim sifatini baholashda o'quvchi kompetensiyalariga asoslangan yondashuv, STEM yo'nalishlarini rivojlantirish, raqamli ta'lim infratuzilmasini joriy etish, o'qituvchilarning kasbiy o'sishini doimiy qo'llab-quvvatlash mexanizmlari va "Hayot davomida ta'lim" konsepsiyasi alohida o'rganildi. Shuningdek, O'zbekiston ta'lim tizimidagi islohotlar, "Ilm-ma'rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili" doirasidagi dasturlar, "Raqamli maktab", "Yangi

O‘zbekiston maktabi” loyihalari Singapur tajribasi bilan taqqoslab tahlil qilindi. Tadqiqot natijalarini shakllantirishda olingan ma’lumotlar statistik jihatdan qayta ishlanib, sifat va miqdoriy tahlil usullari bilan boyitildi. Shu asosda xalqaro hamkorlik doirasida Singapur tajribasini O‘zbekiston ta’lim tizimiga moslashtirishning pedagogik, tashkiliy va metodik istiqbollari aniqlab chiqildi.

Natijalar

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, Singapur ta’lim tizimi dunyoda eng samarali va raqobatbardosh modellar sirasiga kiradi. Uning muvaffaqiyati, avvalo, ta’limga strategik yondashuv, davlat siyosatining izchilligi va o‘qituvchi shaxsiga bo‘lgan e’tibor bilan belgilanadi. Singapurda ta’lim sifatining asosiy kafolati sifatida o‘qituvchilarning kasbiy kompetensiyasi, innovatsion fikrlashi va doimiy rivojlanishga tayyorligi e’tirof etiladi. Birinchidan, Singapurda ta’lim tizimining markazida o‘quvchi shaxsi turadi, ya’ni o‘quv dasturlari o‘quvchining individual imkoniyatlarini ochish va ijodiy fikrlashini rivojlantirishga yo‘naltirilgan. Shu boisdan ham o‘quvchilar PISA va TIMSS kabi xalqaro baholash tizimlarida yuqori natijalarga erishmoqda. Ikkinchidan, ta’lim mazmunini yangilash va innovatsion texnologiyalarni integratsiya qilish tizimli ravishda yo‘lga qo‘yilgan. Har bir maktabda raqamli platformalar, sun’iy intellekt asosidagi ta’lim vositalari va interaktiv o‘quv muhitlari faol qo‘llanilmoqda. Bu o‘z navbatida o‘quvchilarda tahliliy, tanqidiy va kreativ tafakkurni shakllantirishga xizmat qilmoqda. Uchinchidan, Singapurda o‘qituvchilarni tayyorlash va ularning malakasini oshirish yagona milliy strategiya asosida tashkil etilgan. Milliy ta’lim instituti (NIE) tomonidan ishlab chiqilgan “Continuous Professional Development” (CPD) modeli o‘qituvchilarga ilmiy izlanish olib borish, innovatsion pedagogik metodlarni amaliyotga joriy etish imkonini beradi. To‘rtinchidan, Singapur tajribasi ta’limni iqtisodiyot bilan uzviy bog‘lashga qaratilgan. “SkillsFuture” dasturi orqali o‘quvchilar va mutaxassislar o‘z faoliyat sohasida doimiy kompetensiya oshirish imkoniyatiga ega bo‘lib, bu jamiyatda “hayot davomida ta’lim olish” madaniyatini shakllantirgan. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, ushbu yondashuvlar O‘zbekiston ta’lim tizimi uchun ham muhim ahamiyatga ega. Xususan, Singapur modelidan quyidagi jihatlarni tatbiq etish maqsadga muvofiq deb topildi: o‘qituvchilarni tayyorlashda tadqiqotga asoslangan yondashuvni joriy etish; maktablarda raqamli ta’lim infratuzilmasini rivojlantirish; o‘quvchilarda funksional savodxonlik va tanqidiy tafakkurni rivojlantirishni asosiy maqsadga aylantirish; davlat ta’lim siyosatini ilmiy tahlilga asoslangan, barqaror model sifatida shakllantirish. Shu tariqa, Singapur ta’lim tizimi xalqaro hamkorlik doirasida O‘zbekiston uchun amaliy, metodik va strategik ahamiyatga ega bo‘lgan ilg‘or tajriba sifatida e’tirof etiladi.

Xulosa

Tadqiqot natijalariga asoslanib aytish mumkinki, Singapur ta'lim tizimi bugungi kunda dunyo miqyosida innovatsion, samarador va barqaror rivojlanayotgan model sifatida e'tirof etiladi. Ushbu tizimning muvaffaqiyati ta'limga davlat darajasida ustuvor soha sifatida yondashish, o'qituvchilarning kasbiy salohiyatini doimiy rivojlantirish va o'quvchilarni mustaqil fikrlashga o'rgatish tamoyillariga asoslangan. Tadqiqot jarayonida aniqlanishicha, Singapur ta'limining asosiy ustunligi — strategik boshqaruv, innovatsion metodika va ijtimoiy sheriklik tizimining uyg'unligidir. Bu model O'zbekiston ta'lim tizimida ham qo'llanishi mumkin bo'lgan ilg'or tajriba sifatida e'tirof etildi. O'zbekiston sharoitida Singapur tajribasini tatbiq etish, avvalo: ta'lim mazmunini kompetensiyaga asoslangan yondashuvga moslashtirish; o'qituvchilarning kasbiy rivojlanish dasturlarini takomillashtirish; raqamli ta'lim platformalarini keng joriy etish; o'quvchilarda tanqidiy fikrlash, kreativlik va ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirishga qaratilgan metodlarni kengaytirish orqali amalga oshirilishi mumkin. Shunday qilib, xalqaro hamkorlik doirasida Singapur tajribasini o'rganish O'zbekiston ta'lim tizimining sifat va samaradorligini oshirish, yangi pedagogik istiqbollarni belgilash va milliy ta'lim siyosatini global standartlarga moslashtirishda muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Singapur Ministry of Education. (2023). Education in Singapore: Building a National System for the 21st Century Learner. Singapore: MOE Publications.
2. OECD. (2022). Education Policy Outlook: Singapore. Paris: OECD Publishing.
3. Ng, P. T. (2019). Learning from Singapore: The Power of Paradoxes. New York: Routledge.
4. Tan, C., & Wong, B. (2020). Education Reforms in Singapore: Towards Holistic Development and Lifelong Learning. *Asia Pacific Journal of Education*, 40(3), 345–360.
5. World Bank. (2021). Learning and Skills for the Future: The Singapore Experience. Washington, D.C.: World Bank Group.

